

Back to the future

Begin jaren tachtig, toen Tama nog een piepjong merk was, hadden de Japanners een aantal spectaculaire snaredrums in de catalogus staan. En nu, voor de 50ste verjaardag brengen ze die snaredrums terug: de Tama Mastercraft snaredrums.

tekst Dennis Boxem

Vijf van de zes snaredrums uit deze test zijn extreem gelimiteerde exemplaren. Als je er een wilt hebben, kun je het beste meteen naar de winkel rennen. De enige snaredrum die een vaste plek in de catalogus krijgt is de recreatie van Tama's meest beroemde snaredrum, de Bell Brass Mastercraft. Deze trommel hoorde je onder meer op Metallica's *Black Album*, op *Nevermind* van Nirvana, *Back in Black* van AC/DC, *Face Value* van Phil Collins en *Evil Empire* van Rage Against The Machine, en Tama maakt met deze versie een snaredrum die zo dicht mogelijk bij het origineel ligt.

Alle Mastercraft snaredrums uit deze test hebben hetzelfde ketelbeslag: stevige, gegoten spanranden, de originele kleine, doorlopende Superstar spanbokken, het Roller Action snarenmechaniek en de One Touch Tone Control binnendemper. Daarmee zit je qua look en feel in een keer diep in de jaren tachtig, en als je dan een tijdje met die snares aan het spelen bent vraag je je toch stiekem af waarom we met sommige dingen opgehouden zijn.

Allereerst maar het ding dat we eigenlijk tegenwoordig op geen enkele trommel meer

tegenkomen: de Tone Control binnendemper. Tama had destijds al een mechaniek ontwikkeld dat aanzienlijk beter werkte dan dat van de concurrentie. De Tone Control heeft namelijk twee stelknoppen: een voor de fijnafstelling en een waar je de demper in een slag mee aan- of afzet. En dan is zo'n demper een handige toevoeging. Met een enkele draai aan de knop ga je van volledig open naar een fractie gedempt of helemaal droog, afhankelijk van hoe strak je de demper hebt afgesteld.

Nog zo'n ding dat we nauwelijks nog zien is een snarenmat die langer is dan de diameter van de

ketel. Daardoor liggen de snares volledig vlak tegen de draagrand en dat levert een buitengewoon nauwkeurige, responsieve en crispy snarensound op. Het Roller Action mechaniek is uitermate soepel en nauwkeurig af te stellen. Als je ooit een vintage Tama snare in handen hebt gehad, merk je het verschil meteen. 40+ jaar aan stof, vuil en slijtage kunnen indrukwekkend veel invloed op zo'n mechaniek hebben.

Vertaling

We beginnen deze test met de zwaargewicht. De **Bell Brass Mastercraft** heeft, anders dan de

naam doet vermoeden, een gegoten ketel van brons en dus niet van messing. De legende gaat dat er bij de introductie van deze snaredrum iemand bij de marketingafdeling een foutje in de vertaling maakte. En toen die fout eenmaal werd ontdekt had Tama's 'Bell Brass' al een vaste steek in de drumgeschiedenis.

Originele versies van deze snaredrum leveren de laatste jaren rond de vijftienduizend euro op en misschien is het daarom maar goed dat de nieuwe Mastercraft Bell Brass niet 100 procent hetzelfde als het origineel. Die werd namelijk in zand gegoten terwijl de nieuwe versie in een snel draaiende mal wordt gegoten. Daar zal echter alleen de echte verzamelaar over vallen, want de nieuwe manier van gieten levert juist een consistentere ketel op met iets minder kans op luchtbelletjes in het gietwerk. Een kostenbesparing is het ook allerm minst, want de nieuwe manier van gieten is juist aanzienlijk duurder. Hoeveel duurder? Nu ja, als je de inflatie meerekent is de Bell Brass anno nu ongeveer net zo duur als bij de introductie in 1980. Helaas heb je het dan wel over een trommel van bijna vierduizend euro. Als het je ten slotte om de sound gaat, is er goed nieuws: er staan inmiddels al meerdere

YouTube-video's online waarin het verschil tussen een originele en de moderne versie eigenlijk niet te horen is.

Oerversie

De originele Mastercraft Bell Brass was er in een aantal varianten, maar voor deze editie gaat Tama terug naar de oerversie uit 1980 met de gepatineerde ruwe bronzen ketel. Die ketel is iets oversized, net als het origineel. Hoewel in de catalogus van 1980 een keteldikte van 5 millimeter is

genoemd, is de nieuwe ketel slechts 3 millimeter dik. Voordat Tama aan de productie van het nieuwe model begon, hebben ze in Japan een aantal van de originele exemplaren aan een onderzoek onderworpen en toen bleek dat de originele Bell Brass aanmerkelijk dunner was dan in de papieren stond.

Maar zoals altijd: *the proof of the pudding is in the eating*. Is deze trommel net zo goed en bijzonder als het origineel? Daar kunnen we niet anders dan volmondig ja op zeggen. De Bell

Brass is echt een heel bijzonder beest. Het is een trommel die heel makkelijk aanspreekt en die qua dynamiek bijna een oneindig bereik lijkt te hebben. Laag gestemd is de klank vol en buikig met een dikke ronk. Stem je hoger dan krijg je meer focus en bite, maar de donkere lage frequenties blijven aanwezig. Met het bovenvel hoog gestemd krijg je een mescherpe snareklank, maar ook hier blijft de body vol en uitgesproken. Wat echt heel opvallend is, is dat je al die beroemde snaredrumsounds zonder problemen uit deze trommel kunt toveren. Medium-laag zonder demping en je hebt de exacte snaredrum van *Smells Like Teen Spirit*. Geef hem een beetje demping mee en je hoort *Enter Sandman*. Deze snaredrum is ongelooflijk *in your face*, snijdt als een mes door de boter en kan met weinig moeite echt hemeltergend luid. Van de rimshots springen de tranen spontaan in je ogen. Qua sound is hij met iets anders te vergelijken - hij doet zijn bijnaam *The Terminator* zeker eer aan.

Strot

De Bell Brass is natuurlijk ontzettend gaaf, maar hij zal voor veel drummers zowel qua prijs als volume al snel veel te veel

zijn. Maar er zijn natuurlijk nog vijf andere Mastercraft snaredrums die – hoewel nog steeds high end – toch iets meer binnen bereik liggen. De meest bekende snaredrum uit de Mastercraft-serie is de **Steel**-variant. Deze heeft een 1,2 millimeter dikke stalen ketel die Tama in de jaren tachtig gebruikte voor zowel de Mastercraft als de nog duurdere Kingbeat en de meer betaalbare Powerline. Origineel was deze ketel naadloos, maar in de re-issue is met goed zoeken toch een lasnaad te vinden.

Qua karakter lijkt het nauwelijks uit te maken. De stalen ketel is scherp en puntig en heeft een aardig breed stembereik. De snaredrum mist misschien wat van het extreme karakter van de Bell Brass, maar is daarnaast een heel stuk makkelijker onder controle te houden. Dankzij de lange snarenmat spreekt de trommel bij de minste aanraking al aan, terwijl je nergens echt de focus verliest. Laag gestemd geeft hij een mooi geaccentueerde jank die lekker rammelt. Met de Tone Control demper maak je van die jank in een keer een droge en gefocuste klap, maar voor een echte seventies sound moet er nog wat extra demping tegenaan. Hooggestemd wordt de klank droger en puntiger, maar er blijft behoorlijk wat strot over. Voor een funky hoge *pop* moet je het slagvel echt heel ver opdraaien.

Rimclicks en rimshots hebben opvallend veel lucht en dankzij de dikke gegoten spanranden ook een flink puntige aanslag.

Kunstig

De Artwood snaredrum heeft in vele vormen tot ver in deze eeuw in de Tama-catalogus gestaan. Hij ontleent zijn naam echter aan de allereerste versie van deze snaredrum die als enige uit de reeks een kunstig vormgegeven inlay in het midden van de ketel had. Ook hier kiest Tama voor een net even andere versie van het origineel. Waar de originele Artwood een zeslaags esdoornen ketel had, heeft de nieuwe versie een zeslaags, 9 millimeter dikke

berken ketel. En die is weer gelijk aan de tweede generatie Artwoods. Het mag de pret niet drukken, want de **Artwood Mastercraft** – verkrijgbaar in 14"x6½" en 14"x5" – is een bloedmooie trommel met een waanzinnig allround geluid. De 14"x6½" heeft duidelijk de volste body van de twee, is vriendelijker en warmer dan de metalen Mastercraft snare en heeft daarnaast ook een veel rondere aanslag. Qua stembereik ontlopen de twee elkaar nauwelijks. Rimshots zijn op de berken Artwood iets minder scherp, maar juist meer drukkend.

De 14"x5"-versie van de Artwood heeft misschien wat minder body dan de 14"x6½",

maar om nu te zeggen dat het bij deze snaredrum aan iets ontbreekt... nee. De aanslag is nog iets vlotter, de respons nog nauwkeuriger en het stembereik stiekem een stuk breder. Je zou kunnen zeggen dat de 5"-versie het snellere broertje is van de diepere Artwood. In de laagste stemmingen komt het 5"-model ongelooflijk lekker uit de verf. De aanslag is stevig en compact en het aantal boventonen is makkelijk onder controle te houden. Met een medium stemming krijg je meer body en bite dan je van een snaredrum in deze maat zou verwachten, en hooggestemd is de funky, scherpe *crack* er sneller en duidelijker dan bij de 6½"-varianten. Dat alles maakt deze 5" Artwood tot een echte alleskunner, maar wel eentje die driuip van het karakter.

Vijftien lagen

Ook bij de twee **Rosewood Mastercraft** snaredrums vinden we weer een verschil met het origineel uit 1980, al moet je nu wel heel goed kijken om het te zien. Waar het origineel in eerste instantie uit tien en later uit twaalf lagen palissander bestond heeft de 50th Anniversary-versie een ketel gemaakt van vijftien lagen hout. Ondanks die vijftien lagen is de ketel slechts 7,5 millimeter dun. Palissander is uit milieu- en regelgeving een lastige houtsoort en het verschil met het origineel lijkt hier dan ook door te zijn ingegeven. Het resultaat

mag er echter meer dan zijn.

De Rosewoods zijn van alle Mastercrafts de donkerst klinkende snaredrums. De aanslag is droog en grommend en de sustain is warm, gespierd en vol. Beide snaredrums zijn heerlijk direct en net als bij de Artwood is de 14"x5" wederom iets directer dan de 14"x6½". De 6½" heeft van beide drums het donkerste karakter. Laag gestemd heeft hij een brede, wat wollige maar ook gespierde sound die bij hogere stemming behoorlijk kort en blaffend wordt. Met een hoge velspanning heb je een knetterend korte aanslag met een diep donkere onderton die in een rock- of metalband verrassend goed door het gitargeluid snijdt. Rimshots geven een dikke en puntige *thwack* en rimshots klinken vol en rond.

De 14"x5" Rosewood klinkt in verhouding met het 6½"-model iets 'natter'. Laag gestemd geeft hij duidelijk meer *pets* zonder dat je op het gebied van de donkere grondtoon wat inlevert. Met een hogere stemming heb je ten opzichte van zijn diepere broer een iets duidelijker aanslag. Kleine dynamische verschillen komen duidelijker naar voren en het voelt ook alsof je wat meer verschillende klanknuances tot je beschikking hebt.

Met vijf snaredrums die op hardwaregebied identiek zijn is deze test een mooi proeftuintje om te horen hoeveel zo'n ketel nu eigenlijk uitmaakt voor de sound. En dat is best interessant, want er

zit zeker een gemene deler in de sound van deze trommels. Rimshots en rimclicks hebben allemaal iets extra's, wat voor een groot deel te verklaren is door de stevige, gegoten spanranden. Alle vijf snaredrums hebben een fantastisch responsieve en gemakkelijk te verstellen snarenmat. Maar tegelijkertijd zijn de snaredrums ook heel uitgesproken anders. De Bell Brass is qua volume en snijkraft een monster. De stalen Steel is uitermate precies en de berken Artwoods zijn vriendelijk gespierd. De palissander Rosewoods zijn

donker, grommend en iets meer ingetogen.

Kortom

Het mag duidelijk zijn: Tama's Mastercraft snaredrums zijn misschien niet helemaal identiek aan hun origineel, maar in de praktijk mag dat op geen enkele manier de pret drukken. Natuurlijk is de Bell Brass met zijn bijzondere geschiedenis en zijn toch wel astronomische prijs de meest opvallende snaredrum uit deze test, maar alle zes de 50th Anniversary's zijn stuk voor stuk om van te watertanden. ■

Importeursreactie: zie pagina 56

DE FEITEN

Tama 50th Anniversary Mastercraft snaredrums

- gegoten spanranden
- Roller Action snarenmechaniek
- Tone Control binnendemper
- Remo Ambassador vellen met vintage logo

Bell Brass

- 3mm dikke gegoten bronzen ketel
- 14"x6½" € 3.999,-

Steel

- 1,2mm dikke metalen ketel
- 14"x6½" € 799,-

Artwood

- 9mm dikke 6-laags berken ketel
- 14"x6½" € 899,-
- 14"x5" € 879,-

Rosewood

- 7,5mm dikke 15-laags palissander ketel
- 14"x6½" € 999,-
- 14"x5" € 979,-

HET OORDEEL

- +** • karaktervolle sounds
- topklasse afwerking
- vintage features zonder slijtage

- • extreem gelimiteerde oplage
- Bell Brass voor velen onbetaalbaar

DE CONCURRENTIE

- DW Collectors
- Sonor Artist
- Vintage Tama